№ 212. Sobota 13. Września 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Wsparcie ubogich w dzień urodzin Jego c. k. apost. Mości.)

Czerniowce, 23. sierpnia. Przy sposobności obchodzenia urodzin Jego c. k. Apost. Mości dnia 18. b. m. obdzielono w Czerniowcach ubogich miejscowych wsparciem pieniężnem z funduszu zebranego ze składek dobroczynnych, a stojące w tem mieście załoga c. k. wojsko obdarzyła gmina miejska pewną kwotą pieniężną.

Oprócz tego dano wsparcie ubogim we wszystkich powiatach prowincyi. W Sadagurz przeznaczyła gmina tamtejsza 50 złr. i taką samą kwotę dziedzic górnego Scheroutza p. Józef Zadurowicz na rzecz zjednoczonego funduszu Cesarza Franciszka Józefa, przeznaczonego na wsparcie ubogich uczniów gymnazyum czerniowieckiego.

W Gurahumora wyprawiono tego wieczora bal na cześć urodzin Najjaśniejszego Pana, a czysty dochód z tego balu przeznaczono w jednej połowie na rzecz wspomnionego funduszu Cesarza Franciszka Józefa, w drugiej zaś połowie na wsparcie mieszkańców Galicyi dotkniętych wylewem Sanu i Wisły.

Czyny te dobroczynne podaje się niniejszem z wyrazem wdzięczności do wiadomości publicznej.

Z c. k. bukowińskiego prezydyum krajowego.

Wiédeń, 10. września. *Gaz. Wiéd.* ogłasza następującą depeszę telegraficzną Namiestnika Karyntyi do Jego Excelencyi ministra spraw wewnętrznych z *Klagenfurtu* z dnia 9. b. m.: Ich Mość Cesarstwo wyjechali dziś rano o godzinie pół do dziesiątej z Hermagor i na Arnolstein i Villach przybyli do Klagenfurtu o godzinie pół do ósmej wieczór w najpomyślniejszem zdrowiu. W Klagenfurcie N. Państwo przenocują. W ciągu całej podróży wzdłuż dolin Gaili i Drawy tłumy ludu witały Ich Mość Cesarstwo okrzykami radości.

(Jego c. k. apost. Mość odwiedzi Węgry. — Wykaz banku. — Ulgi w komunikacyi pogranicznej. — Reforma więzień w Austryi.)

Wiédeń, 10. września. Upewniają, że J. M. Cesarz odbędzie z końcem tego miesiąca przegląd wojska we Węgrzech.

Podróż ta ma pójść spiesznie i trwać tylko dni kilka łącznie z krótkim pobytem w Peszcie i Budzie, przyczem Jego c. k. Apostolska Mość zapewne dawać będzie najwyższe posłuchania.

— Według wykazu narodowego banku z dnia 4. września wynosi zasób brzęczącej monety i gotówki 75,928.615 r., a obieg banknotów 378.979.197 r. Eskomtowane efekta wynoszą 73,857.102 r. Fundowany dług państwa wykazano w kwocie 57,964.423 r. Dług państwa (za wymieniane pieniądze papierowe) bankowi jest 154.000.000 r. Wpłaty na nowe akcye wynoszą 27,872.250 r. A więc zasób srebra powiększył się w ostatnich ośmiu tygodniach o 14,831.673 r.

— Pod względem pogranicznej komunikacyi między pruską prowincyą Szląskiem i przyległemi krajami koronnemi monarchii austryackiej ułożone zostały temi czasy niektóre postanowienia, jako to:

Niepodpadający żadnemu podejrzeniu mieszkańcy leżących bezpośrednio na granicy między Prusami i Austryą wsi pruskich, niepotrzebują za zwyczaj żadnej legitymacyi paszportowej dla przejazdu do pogranicznych miejsc austryackich. Mieszkańcy zaś tych miejsc pruskich, które leżą naprzeciw ces. austryackiej celnej komory pogranicznej, mogą przekraczać granicę tylko gościńcem celnym i muszą meldować się w urzędzie celnym. To samo odnosi się także do osób, które prowadzą podlegające ocleniu towary. Do dalszej komunikacyi wewnątrz pruskich obwodów pogranicznych; Görlitz, Lauban, Löwenberg, Hirschberg, Schönau, Reichenbach, Frankenstein, Glatz, Habschwerdt, Grottkau, Neisse, Neustadt, Leobschütz, Raciborz Rybnik, Pless, Reuthon, i cesarsko-austryackich powiatów pogranicznych, jako to (w Czechach): Friedland, Reichenberg, Gablonz, Morchenstern, Eisenbrod, Semil, Ober Rochlitz, Starkenbach, Schatzlar, Arnau, Trautenau, Politz, Bronau, Nachod, Neustadt nad Odrą, Mittawa, Dobruszka, Reichenau, Senftenberg, Grulich i Landskron; (w Morawii) Altstadt i Mährisch-Ostrau, (na Szlązku) wewnątrz całego Szląska austryackiego (w Krakowskiem) w całym obwodzie krakowskim i w powiatach: Biała, Oświęcim, Kenty, Jędrychów i Wadowice — dostateczne są certyfikaty na czterotygodniowy przeciąg czasu. Certyfikaty te będą poddanym austryackim wydawać ces. urzęda powiatowe, dla pruskich zaś paddanych będą przynależne król. urzęda krajowe dostarczać blankietów, a magistraty, dominia lub urzęda rachunkowe wydawać je pojedynczym osobom.

— Sprawa nowej organizacyi zakładów karnych i poprawczych jest dziś bez wątpienia jedną z najważniejszych kwestyi cywilizacyi we wszystkich krajach. Prawodawstwo i administracya rozmaitych krajów poświęcały jak najstaranniejszą uwagę tej sprawie, ale mimo to niemogły dotąd zaprojektowane a po części już nawet zastosowane systemy kary i więzienia w nowszych czasach, niewyłączając nawet zachwalanego odosobnienia więźniów, zjednać sobie powszechnego uznania w praktyce. Szczególnie system oddzielnych więzień w najbardziej zalecanej formie ścisłego odosobnienia okazał się tak nadzwyczaj kosztownym, że powszechne zastosowanie jego w większych państwach stało się ze wszechmiar niepodobnem.

Także i w Austryi, gdzie właśnie ustawa i procedura karna zrewidowane zostały w sposób odpowiedny wymaganiom czasu, zastanawiano się pilnie nad reformą zakładów karnych i poprawczych i po części zajęto się już wykonaniem obmyślonych ulepszeń. Sądzimy, że do ich ocenienia przyczyni się najlepiej krótkie wyliczenie wszystkich zmian, jakie o ile nam wiadomo, w pojedynczych krajach koronnych pod względem tych zakładów albo już uskutecznione zostały, albo też w krótkim czasie przeprowadzone być mają.

W niższej Austryi urządzono z zakupionego klasztoru w Slein cokolwiek nowy zakład karny dla mężkich więźniów, skazanych na krótsze kary więzienia (najwięcej 10 lat), a przybudowane niedawno nowe skrzydło dozwala umieścić w tym zakładzie najmniej 800 do 1000 więźniów. Tym sposobem stał się wiédeński prowincyonalny dom karny niepotrzebnym teraz, a w razie potrzeby możnaby nawet pomieścić jeszcze w Stein 200 mężkich więźniów w oddzielnym budynku. Zakład ten oddano z początkiem bieżącego roku pod opiekę i zarząd Sióstr miłosierdzia z asystencyą mężką, tak świecką jak i duchowną.

Dla żeńskich więźniów, których czas kary nieprzechodzi 10 lat, zakupiono były zamek arcybiskupi w Neudorf i zamieniono go w dóm karny, którego administracya i zarząd poruczone zostały zakonnicom Dobrego Pasterza z klasztoru w Angers. Przybudowane do tego zamku skrzydło przeznaczone jest dla kobiet skazanych na roboty przymusowe. Obadwa budynki mogą pomieścić do 160 więźniów żeńskich i 200 kobiet skazanych na roboty przymusowe.

W wyższej Austryi przerobiono dawny klasztr Benedyktynek w Garsteń na dom karny dla mężkich więźniów, których czas kary nieprzechodzi 10 lat. Zakład ten przeznaczony jest dla zbrodniarzy z tego kraju koronnego i Salzburga, a w razie potrzeby także dla Niższej Austryi i Tyrolu, i dotąd przyrządzono w nim tylko

miejsce na 800 więźniów. Ekonomiczny zarząd jego ma być poruczony Siostrom miłosierdzia z klasztoru wiedeńskiego. Tym sposobem pozostał do dyspozycyi potrzebny na co innego dom karny w Lincu. *(Dok. n.)*

Ameryka.

(Nadzwyczajna sesya kongresu.)

Nowy York, 23. września. Zwołaną proklamacyą prezydenta Pierce nadzwyczajna sesya kongresu została przedwczoraj otworzona. Odczytano poselstwo, w którem wyjaśnia prezydent, jakie nadzwyczajne stosunki spowodowały go do użycia tego środka konstytucyjnego. Mianowicie zwraca uwagę na zagrożone nieprzyjaźnią Indyan i innemi niebezpieczeństwy położenie Oregonu, terytoryów Washingtonu i Floridy, jako też na niemożność władzy wykonawczej, by krajom tym użyczyć pomocy bez żadnych w bilu armii kredytów. W izbie reprezentantów zebrało się na 230 członków 182. Z 48 brakujących było 19 republikanów, 4 deputowanych z północy zasad antirepublikańskich, 6 przychylnych teraźniejszemu rządowi północnych demokratów i 19 demokratów z południa. Przy pierwszem głosowaniu, z którego można wnosić o sile partyi, pokazała się większość 16 głosów na korzyść republikanów. — Przyjęty na ostatniem posiedzeniu kongresu budżet wynosi prawie 68,604.000 dolarów. Dodajmy do tego jeszcze 14 milionów dolarów, których przyzwolenia wymaga bil względem armii odłożony do nadzwyczajnej sesyi, tedy wyniesie w ogóle budżet wydatków 82,604.000 dolarów.

Hiszpania.

(Podróż księcia Adalberta z małżonką. — Gwardye cywilne. — Wyprawa flotyli na wybrzeże afrykańskie. — Napady zbójeckie.)

Z **Madrytu** piszą pod dniem 2. września: Książę Adalbert odjeżdża dziś z małżonką do San Ildefons i Toleda; z początkiem przyszłego tygodnia udadzą się na Biarritzę w podróż do Bawaryi. Aż do granicy będą eskortować im oddziały wojska. — Gwardya cywilna (żandarmerya) ma być pomnożona ze względu na znakomite jej zasługi. Kolej żelazna z Saragossy do Reus ma być 27. zupełnie gotowa i zostanie wkrótce poświęcona. Dla ostatnich wypadków w Lizbonie wyprawił rząd natychmiast jedną korwetę, jeden bryg i jeden paropływ na rzekę Tag, gdzie pozostaną do dyspozycyi ambasadora hiszpańskiego. Oprócz tego będą z rozkazu ministra marynarki krążyć bez ustanku 2 okręta wojenne u wybrzeży afrykańskich. — Marynarka wojenna składa się obecnie z 2 okrętów liniowych, 8 fregat, 8 korwet, 9 goelet, 30 paropływów, 6 okrętów transportowych i znacznej liczby mniejszych statków. — Nadesłana tu wczoraj depesza donosi, że pięciu ludzi z bandy Hieros, a między tymi także miany za zabitego Villalain, korzystając z nieobecnej gwardyi cywilnej, którę wezwano na jakiś festyn w okolicy, wpadli do Aguilar del Campo i zrabowali kasy administracyi dochodów i ajuntamienty. Za zbliżeniem się licznych kolumn, które ścigają zbójców, znikła banda bez śladu.

Anglia.

(Wykaz rosyjskich okrętów zabranych w ostatniej wojnie.)

— Admiralicya ogłosiła wykaz skonfiskowanych w ostatniej wojnie okrętów rosyjskich. W ogóle liczą 205 statków, częścią zabranych, częścią zniszczonych; z tych zwrócono 35 właścicielom, a 7 jeszcze nie osądzono; dotychczas zatem zapadł wyrok na 164; z tych było 41 bez ładunku; a 18 otrzymało na powrót swój ładunek. Tak więc zabrano tylko 104 ładunków okrętowych. Waga beczek podana jest według wagi to angielskiej, to holenderskiej, to toskańskiej; niekiedy także w pudach, co poniekąd utrudnia rachunek ogółowy, jednak utrzymuje *Times*, że nie zbłądzi, gdy przypuści, że waga ładunku tych okrętów wynosiła niemal trzecią część całej flotyli rosyjskiej, która wypłynęła z portów angielskich w roku 1853, w którym obrót handlowy z Rosyą był na najwyższym stopniu. W wymienionym roku odpłynęły z wybrzeży angielskich rosyjskie okręta o 70.000 beczkach, a zawinęło niemal wdwójnasób tyle. Według przeciętnego obliczenia skonfiskowano albo zniszczono więc podczas wojny 30.000 beczek, nieliczac w to wielkiej wartości ładunku. Zresztą wykazy są bardzo niedokładne. Szkoda, jaką wyrządziła na morzu baltyckiem i czarnem ciągła blokada, przewyższyła zapewne rosyjską stratę poniesioną przez konfiskatę; ale wykazami nie można o tem dać żadnego wyobrażenia. Nakoniec mówi registrator admiralicyi: „Ta lista zawiera tylko małą część zabranych nieprzyjacielowi okrętów. Wiele zdobyto na baltyckiem i czarnem morzu, o których nie wiem bliższych szczegółów, gdyż natychmiast zostały do służby użyte, a przed trybunałem admiralicyi nie wytoczono przeciw nich żadnego procesu. Teraz jest prawie niepodobna otrzymać dokładny wykaz tych statków, oprócz może przez staranne rozpatrzenie się w dziennikach okrętów wojennych, które nie są w mem posiadaniu, ani też pod moją kontrolą."

Francya.

(Misya hrabi de Lauture. — Eskadra ewolucyjna. — Nowiny dworu. — Posągi dawniejszych królów. — Ludność Paryża. — Kaledonia miejscem na deportacyę. — Straty poniesione z wylewu wód.)

Paryż, 6. września. Jak donosi *Monitor* został hrabia d'Escayrac de Lauture, członek kilku tutejszych uczonych towarzystw, mianowany oficerem legii honorowej. Hrabia odbył dawniej kilka misyi naukowych w interesie Algieryi, jest autorem szacownego dzieła „Puszcza Sudanu", a teraz poruczył mu wicekról Egiptu kierunek internacyonalnej expedycyi naukowej, która ma zbadać Sudan i wyszukać źródła Nilu. — Pierwszy oddział eskadry ewolucyjnej pod dowództwem admirała Trehouart powrócił 4. b. m. z wysp hieryjskich do Tulonu.

Jak słychać, przepędzi Cesarzowa na wszelki sposób bieżący miesiąc a może nawet i pierwszą połowę października w Biarritzy, gdzie kąpiele morskie i klimat bardzo służą jej zdrowiu. Podług doniesienia zaś w *Courrier de Bayonne* przydłużą Ich Mość Cesarstwo pobyt swój w Biarritzy do 1. października.

Na królewskiej galeryi portalu kościoła Notre Dame ustawiają teraz znowu 28 posągów dawniejszych królów francuzkich aż do Filipa Augusta; siedm stoi już na dawnem miejscu. — Ludność Paryża pomnożyła się od roku 1851, w którym liczono 1.058.262 mieszkańców na 1,178.262. W okręgu Paryża okazuje się jeszcze znaczniejszy przybytek. — Nową Kaledonię obrano już stanowczo na miejsce deportacyi. Cesarz zezwolił na przeniesienie kolonii karnej z Cayenny do Nowej Kaledonii, i *Monitor* ogłosi wkrótce odnośne rozporządzenie.

— Jakie szkody wylewy wód wyrządziły, wyliczają teraz bliższe wykazy. W departamencie Saone i Loire dosięgają sumy 6,053.788 fr. Według doniesień urzędowych zostało niemi dotkniętych 214 gmin i 28.334 osób. Między tymi jest 3402 całkiem zubożałych, którzy utracili 593.764 fr. 8336 inni, których strata wynosi 1,713.793 fr., mogą się przy niejakiej pomocy znowu podnieść, a 16.696 może znieść poniesioną szkodę w kwocie 3,743.231 fr. Jednym z najbardziej dotkniętych jest departament Isère: 245 gmin z 18.601 właścicieli podziela stratę 7.355.587 fr.; 6888 z nich są majętni i tracą 2.768.460 fr., 7192 mali właściciele gruntów, dotknięci stratą 2,714.010 fr., podniosą się znowu za pomocą wsparcia, ale 4521 osób pozbawiła woda całego mienia w kwocie 1,873.117 fr. Nakoniec w departamencie Bouches-du-Rhône wynosi szkoda 13,488.000 fr.; 1470 osób majętnych dotknęła strata w kwocie 3.851.255 fr. Na 6821 potrzebujących wsparcia przypada reszta straty.

Szwajcarya.

(Powstanie neuenburgskie.)

Dziennik *C. B.* zawiera następującą korespondencyę prywatną: Kwestya względem kolei żelaznej poruszona już od czasu dawniejszego, i która tem bardziej jeszcze poróżniła partyę rojalistów z partyą republikańską, była teraz główną podnietą do insurekcyi rojalistów. Energia, z jaką partya ta ostatniemi czasy znacznie wzmocniona wzięła się do dzieła, ułatwiła jej znacznie zwycięztwo i prawie bez walki. Republikanie zamieszkali w stołecznem mieście księztwa widząc dzielność i stanowczość swoich przeciwników, upadli na duchu i nie stawiali żadnego oporu. Piaget, który tak długo dzierżył władzę w imieniu uciskającej mniejszości kraju, poddał się wraz z dwoma innymi członkami rady wielkiej na łaskę zwycięzców. Tymczasem jednak powiodło się podburzyć robotników fabrycznych w Lacheaux-de-Fonds i Locle, którzy po większej części pochodzą z obcych kantonów. Silne oddziały zbrojnych wtargnęły do miasta, i będąc w liczbie przeważnej, wydarły władzę rządową z rąk rojalistów. Zwycięztwo to nie było tak bezkrwawe jak pierwsze. Rojaliści okazali nierównie większą odwagę, niż ich przeciwnicy pierwotni. Oddział liczący około dwiestu zbrojnych opierał się dzielnie nieprzyjacielowi sześćkrotnie silniejszemu, i potąd niezaniechał walki, aż pokąd coraz liczniej przybywające oddziały nieprzyjacielskie nie odjęły im wszelkiej nadziei zwycięztwa. Liczbę poległych podają rojaliści na 15, a przeszło 150 po części ciężko, a częścią lekko rannych dostało się w niewolę.

Już od czasu dawniejszego była w księztwie Neufschachtel partya demokratyczna i monarchiczna, z których pierwsza korzystała z zaburzeń wszczętych zaraz po francuzkiej rewolucyi lutowej roku 1848. Jakoż dnia 28. lutego 1848 wzniecono w Chaux-de Fonds i Locle powstanie przeciw rządowi; dnia 29. mianowano rząd prowizoryczny, który 1. marca wyruszył z oddziałem 1000 zbrojnych insurgentów do Neufchatel i wezwał członków rządu dawnego do złożenia steru rządowego. Wezwani oświadczyli, że gotowi są ustąpić z posady, jeśli tylko król pruski na to zezwoli. Dnia 2. marca oświadczył rząd prowizoryczny, a na jego czele adwokat Piaget, że rząd dotychczasowy został uchylony i monarchiczna forma jego zniesiona: *„Le canton est proclamé république, tout pour le peuple et par le peuple."* Zgromadzenie prawodawcze zniesiono a członków rady państwa uwięziono, lecz już dnia 13. kwietnia wypuszczono na wolność, jak tylko król pruski uwolnił ich od przysięgi. Rząd prowizoryczny zwołał następnie radę konstytującą, a ta ułożyła konstytucyę republikańską, którą niewielką większością przyjęto i na zgromadzeniu szwajcarskim gwarantowano. Przeciw tej gwarancyi jak w ogóle przeciw całemu zajściu w księztwie protestował poseł pruski przy federacyi szwajcarskiej p. Sydów. Rząd królewski nie zrzekł się nigdy praw swoich do tego kraju i raczej uważa je za słuszne i stateczne. A gdy rząd nowy przystąpił roku 1850 do przedaży dóbr skarbowych i kościelnych w księztwie, oświadczył gabinet pruski dnia 30. lipca 1850 sprzedaż tę za nieważną i niebyłą, a dnia 24. maja 1852 spowodował wielkie mocarstwa do tego, że w protokole konferencyi londyńskich wyrzeczono odnośnie do traktatów z roku 1815 wyraźne prawo do Neuenburga.

Włochy.

(Próżne rozszerzanie proklamacyi.)

Gazeta Tryestyńska pisze: „*Piccolo Corriere d' Italia* ogłasza proklamacyę rozszerzoną w Neapolu w wielu egzemplarzach, w których wzywano wojsko do przeniewierzenia się swej przysiędze. Proklamacyę tę jak i tyle innych ułożono może w Sardynii, i nie czytano jej zapewne w Neapolu, gdzie według zeznania pewnego powracającego ztamtąd podróżnego niewiele się troszczą o politykę, a przynajmniej nie o taką, jaką dzienniki sardyńskie zachowują."

Niemce.

(Uroczyste przyjęcie w Dreznie posła austryackiego z poleceniem dworu swego.)

Drezdner Journal donosi z **Drezdna** z 6. września:

„Jego Mość Król, Jej Mość Królowa i Jej królewicz. Mość księżniczka Małgorzata raczyli dziś o godzinie pół do 1szej udzielić audyencyi nadzwyczajnemu posłowi i pełnomocnemu ministrowi księciu Metternichowi-Winneburg, zaszczyconemu osobnem zleceniem Jego c. k. Apost. Mości do oświadczenia się o rękę księżniczki Małgorzaty dla Jego Cesarzew. Mości Arcyksięcia Karola Ludwika.

Królewski mistrz ceremonii jeździł po niego powozem galowym do c. k. hotelu ambasady, a towarzyszyli mu przytem sekretarz legacyi baron Blittersdorff, nadzwyczajny attaché podpułkownik książę Auersperg i sekretarz legacyi hrabia Traun, jadąc drugim powozem dworskim.

Potem raczyli Ich Mość Królestwo i Jej królewicz. Mość księżniczka Małgorzata przyjmować życzenia dam dworskich, panów ministrów, korpusu dyplomatycznego, jako też przedstawionych u król. dworu obcych i krajowych dam i panów.

O godzinie 5. odbyła się wielka uczta w paradnej sali król. zamku.

W ciągu uczty wznosił Jego Mość Król toast na cześć Jego c. k. Apost. Mości, a ustawiona po prawym brzegu Elby baterya uświetniła go 21 wystrzałami z dział."

Rosya.

(Mianowania i udzielenie godności.)

Z **Moskwy** telegrafują dziennikowi *Nord* z 7go września: „Koronacya odbyła się dziś z nadzwyczajną świetnością; ceremonii tej sprzyjała najpiękniejsza pogoda. Hrabia Orłów został mianowany księciem, książę Woroncow feldmarszałkiem, a jenerałowie Berg i Sumarokow hrabiami. Hrabia Adlerberg otrzymał order Śgo Jędrzeja z brylantami."

Turcya.

(Przewaga wpływu francuskiego. — Przeprowadzenie Hat-Humajum. — Szczegóły przybycia ambasadora rosyjskiego. — Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 27. sierpnia. Wpływ Francyi wzmaga się coraz bardziej w państwie tureckiem. Język francuski rozszerzył się niesłychanie w Oryencie i zyskuje z każdym dniem coraz więcej zwolenników. Nawet sam Sułtan przyjął dla siebie nowego nauczyciela języka francuskiego. We wszystkich szkołach uczą tego języka, przynajmniej razem z innemi, a właściwie francuskie zakłady naukowe nabierają coraz więcej znaczenia. Liczba Braciszków i Sióstr (Fréres et Soeurs) potroiła się; ich zakłady i pensyonaty urządzają codziennie nowe filiałki, a ambasada francuska ze wszystkiemi swemi środkami narodowości i religii przy pomocy napływających ze wszech stron darów, wspiera to ciche ale potężne rozszerzanie francuszczyzny.

— Zdaje się, że zamierzono nadać całe znaczenie nowemu Hatowi w tureckich prowincyach pogranicznych. Przynajmniej dokładają wszelkich starań władze tureckie, ażeby ustawa ta niepozostała martwą literą. Cała Bośnia i Hercegowina zostały rozbrojone i ogłoszono w nich stan oblężenia. Chrześcianom nadano równe prawa z Turkami w obec sądu, i przysięgi ich są zupełnie ważne. Basza powołał z rozmaitych części Hercegowiny cztery osób do Mostaru, i sam będzie zostawał w okolicy tego miasta. Przedewszystkiem chciał wysłuchać skarg Rajów, zwołał Turków i oświadczył im stanowczo, że odtąd mają i chrześcianie w obec sądu równe prawa z nimi, i że wszyscy ci, którzyby się sprzeciwiali sułtańskim rozkazom, jak najsurowiej karani będą. Po tej przemowie zwrócił się do chrześcian i żydów, napominał ich, ażeby szanowali ustawy krajowe, ale powiedział im zarazem, że w razie jakiej napaści ze strony Turków mogą śmiało udawać się o pomoc do władz, a niezawodnie znajdą sprawiedliwość zawsze, jeśli na nią zasłużą. Po wszystkich tych przemowach, groźbach i napomnieniach polecił swoim urzędnikom spisać wszystkie dobra dla oznaczenia podatku.

— Korespondenci z **Konstantynopola** podają niektóre szczegóły o przybyciu ambasadora rosyjskiego pana Buteniewa; szczegóły te zaś są tem ciekawsze, że pierwsze wystąpienie reprezentanta Rosyi różni się wielce od dumnego postępowania poprzednika jego księcia Menżykowa. Przybył małym paropływem rosyjskim, który zatknął banderę dawnych okrętów pocztowych, i dlatego nie salutowały go nawet okręta wojenne w porcie. Jest to jedyny paropływ, który pozostał jeszcze Rosyanom na czarnem morzu, a o którym powiedział admirał Bruat: „Jeden tylko paropływ pozostał im jeszcze; szukałem go wszędzie, ale napróżno; niepojmuję, gdzie go ukryć mogli." Dnia 23go oddawał ambasador rosyjski swe wizyty w towarzystwie księcia Łabanowa i pierwszego tłumacza ze świtą, wszyscy w uniformach. Wysłano po niego dwa powozy dworskie i 8 wierzchowców dla świty. Przybywszy do Porty, gdzie go przyjmowali mistrz ceremonii Kiamil-Bej i pierwszy dragoman, udał się natychmiast do Fuad-Effendego, ministra spraw zagranicznych, któremu uprzejme te i długie odwiedziny były świetnem wynagrodzeniem za to, czego doznał niegdyś on sam i poprzednik jego ze strony Menżykowa.

— Do Marsylii przywiózł okręt „Thabor" wiadomości z **Konstantynopola** z 28. sierpnia: Dnia tego powrócił admirał Stewart z wyprawy swej na czarne morze. Sułtan odbył przegląd wojsk egipskich. Baszę zawikłanego w procesie o popełnione w Warnie morderstwo puszczono na wolność przed wydaniem wyroku, ale z tym warunkiem, ażeby w razie potrzeby stawił się znowu przed sądem. Bank turecki przyjął trzech Ormianów do spółki; walka z zastępcami Rotszylda o uzyskanie koncesyi trwa dotąd jeszcze. Czterdziestu młodych Ormian posłano do Paryża na naukę.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 10. września. *Monitor* donosi, że stan zdrowia Ich MM. Cesarza i Cesarzowy, tudzież następcy tronu jest pomyślny.

Londyn, 8. września. Podług ostatnich wiadomości z Rosyi panowało jeszcze rozdwojenie między prezydentem Pierce a kongresem. Obiegała pogłoska, że Campbell przygotowuje nowy bil względem armii. — Przeciwnicy niewolnictwa opanowali w Kansas miasto Franklin.

Parma, 9. września. Dekretem książęcym zniesiono od dnia jutrzejszego stan oblężenia. Procesa polityczne mają być oddane sądom zwyczajnym.

Aleksandrya, 5. września. Ethem Basza, syn byłego wicekróla Abas Baszy, powołany został do Konstantynopola. Poselstwo birmańskie odjeżdża jutro ztąd do Paryża.

Bombay, 12. sierpnia. Traktat pokoju zawarty z naczelnikami Momuedów gwarantuje spokojność na pograniczu.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 10. września. Na dzisiejszym targu płacono za półkorzec pszenicy ($78\frac{1}{4}$ funtów wiéd.) 4r.34kr.; żyta ($75\frac{1}{2}$ ft.) 3r. 13k.; jęczmienia (67 funt.) 2r.17kr.; owsa ($47\frac{1}{2}$ funtów) 1r.38k.; hreczki 2r.46k.; grochu 3r.30kr.; kartofli 1r.11k.; — wiéd. cetnar siana sprzedawano po 53kr.; okłotów 27kr.; — sąg drzewa **bukowego** kosztował 12r., sosnowego 11r. mon. kon.

Kurs lwowski.

Dnia 12. września.		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	46	4	49
Dukat cesarski	„ „	4	51	4	54
Pólimperyał zł. rosyjski	„ „	8	22	8	25
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$37\frac{1}{2}$	1	$38\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	$30\frac{1}{2}$	1	32
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	11	1	12
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	58	81	18
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	76	27	76	54
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	84	15	84	56

Wiédeński kurs papierów.

	Dnia 9. września.		w przecięciu
Obligacye długu państwa 5%	za sto	$83\frac{7}{8}$ $\frac{13}{16}$ $\frac{3}{4}$	$83\frac{13}{16}$
detto pożyczki narod. 5%	„	$85\frac{3}{8}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{1}{4}$	$85\frac{5}{16}$
detto z r. 1851 serya B. . . . 5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą . . 5%	„	—	—
Obligacye długu państwa . . . $4\frac{1}{2}$%	„	$73\frac{1}{8}$	$73\frac{1}{8}$
detto detto 4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą . . 4%	„	—	—
detto detto detto . . 3%	„	—	—
detto detto . . . . . $2\frac{1}{2}$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	„	—	—
detto detto z r. 1839	„	$129\frac{1}{4}$ 129 $128\frac{3}{4}$	129
detto detto z r. 1854	„	$109\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$	$109\frac{9}{16}$
Obl. wiéd. miejskiego banku . . . . $2\frac{1}{2}$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . . 5%		—	—
Obl. indemn. Niż. Austr. 5%		—	—
detto galicyijskie i węgierskie . 5%		$77\frac{1}{8}$ $\frac{3}{8}$	$77\frac{1}{4}$
detto krajów koron. 5%		—	—
Akcye bankowe		1089 1084	1086
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		$597\frac{1}{2}$	$597\frac{1}{2}$
Akcye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.		$388\frac{1}{4}$ 386	$387\frac{1}{2}$
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		2830 2825	$2827\frac{1}{2}$
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr. . .		—	—
Akcye kolei żel. Edynburgskiej na 200 złr. .		—	—
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.		$260\frac{1}{2}$	$260\frac{1}{2}$
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		589 583	585
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		$442\frac{1}{2}$	$442\frac{1}{2}$
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr. . .		—	—
Renty Como		—	—

Wiédeński kurs wekslów.

	Dnia 9. września.	w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	86 l.	86 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$103\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$	$103\frac{5}{8}$ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$102\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ 103	$102\frac{3}{4}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	119	119 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$76\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	$76\frac{3}{8}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	$103\frac{3}{8}$	$103\frac{3}{8}$ 2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10—4 5 6	10—5 3 m.

	za sto	w przecięciu
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$102\frac{5}{8}$	$102\frac{5}{8}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	$119\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$	$119\frac{3}{4}$ 2 m
Paryż za 300 franków	$119\frac{7}{8}$ 120 $120\frac{1}{8}$	120 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	260 $260\frac{1}{2}$	260 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.
Cesarskie dukaty	8	8 Agio.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 10. września o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $85\frac{1}{4}$ — $85\frac{5}{16}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 89. — 90. Lomb. wen. pożyczki z 5% $92\frac{1}{2}$ — 93. Obligacye długu państwa 5% $83\frac{3}{4}$—$83\frac{13}{16}$, detto $4\frac{1}{2}$ % 73—$73\frac{1}{4}$, detto 4% $65\frac{1}{2}$—$65\frac{3}{4}$, detto 3% 50—$50\frac{1}{4}$. detto $2\frac{1}{2}$% $41\frac{1}{2}$—$41\frac{3}{4}$, detto 1% $16\frac{1}{2}$—$16\frac{3}{4}$. Oblig. Glogn. z wypłata 5% 95 — 96. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 93 — 94. Detto Peszt. 4% 93 — 94. Detto Medyol. 4% $92\frac{1}{2}$ — 93. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 85 — $85\frac{1}{2}$. Galic. i węgier. 5% 77 — $77\frac{1}{4}$. Detto innych krajów koron. 81 — $81\frac{1}{2}$. Obl. bank. $2\frac{1}{2}$% $61\frac{1}{2}$ — 62. Pożyczka loter. z r. 1834 256 — 257. Detto z r. 1839 $128\frac{3}{4}$ — 129. Detto z r. 1854 $109\frac{5}{8}$ — $109\frac{3}{4}$. Renty Como 14 — $14\frac{1}{4}$.

Galic. list. zastawne 4% 80 — 81. Półn. Oblig. Prior. 5% $86\frac{1}{2}$ — 87. Glognickie 5% 81—82. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 84 — 85. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 89—90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. 116 — 117. Akcyi bank. narodowego 1081 — 1082. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $386\frac{1}{4}$—$386\frac{1}{2}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. 119 — $119\frac{1}{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 258 — 260. Detto półn. kolei $280\frac{3}{4}$ — 281. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $352\frac{3}{4}$ — 353. Detto tow. żegl. parowej 578 — 580. Detto 13. wydania 564 — 566. Detto Lloyda 435 — 440. Peszt. mostu łańcuch. 76 — 78. Akcye młyna parowego wied. 92 — 94. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 20 — 21. Detto 2. wydania 35 — 36. Esterhazego losy 40 złr. $73\frac{1}{2}$ — 74. Windischgrätza losy $24\frac{5}{8}$—$24\frac{3}{4}$. Waldsteina losy $24\frac{3}{4}$—$24\frac{7}{8}$. Keglevicha losy $11\frac{1}{2}$—$11\frac{3}{4}$. Ks. Salma losy $39\frac{1}{4}$—$39\frac{1}{2}$. St. Genois 38 — $38\frac{1}{4}$. Palffego losy $39\frac{3}{4}$ — 40. Clarego $39\frac{1}{4}$ — $39\frac{1}{2}$.

Amsterdam 2 m. $86\frac{1}{4}$. — Augsburg Uso 104. — Bukareszt 31 T. —. — Konstantynopol 31 T. — —. Frankfurt 3 m. $103\frac{1}{4}$. — Hamburg 2 m. $76\frac{1}{2}$. — Liwurna 2 m. $103\frac{3}{8}$ l. — Londyn 3 m. 10.6. — Medyolan 2 m. $102\frac{3}{4}$. — Paryż 2 m. $120\frac{1}{4}$. — Cesarskich ważnych dukatów agio 8 — $8\frac{1}{8}$. —. Napoleondor 8 6 — 8 7. Angielskie Sover. 10 12 — 10 14. — Imperyał ros. 8 25 — 8 26.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 12. września.

Oblig. długu państwa 5% $83\frac{9}{16}$; $4\frac{1}{2}$ $72\frac{7}{8}$; 4% $65\frac{3}{4}$; 4% z r. 1850 — 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 $128\frac{3}{4}$. Wied. miejsko bank —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1176. Akcye kolei półn. 2740. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 575. Lloyd $443\frac{3}{4}$. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg $104\frac{3}{8}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $103\frac{1}{2}$ 2 m. Hamburg $76\frac{3}{4}$ 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10 — $7\frac{1}{2}$. 2 m. Medyolan 103. Marsylia $120\frac{5}{8}$. Paryż $120\frac{3}{4}$. Bukareszt 260. Konstantynopol 465. Smyrna —. Agio duk. ces. $8\frac{1}{4}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 77. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 109. Pożyczka narodowa $85\frac{1}{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. $380\frac{1}{2}$. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej 217.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12. września.

Hr. Badeni Wład., c. k. szambelan, z Truskawca. — Hr. Lanckoroński Stanisław, z Żółkwi. — Hr. Dzieduszycki Maurycy, c. k. radca namiestnictwa z Tarnopola. — Hr. Kalinowski Wład., z Bakowca. — PP. Nowosielski Ludw., z Zbory. — Bogdanowicz Józ., z Reklinca. — Gnoiński Michał, z Krasnego. — Papara Stanisław, z Dolnicza. — Białobrzeski Stan., c. k. pens. radca apelac., z Dzidziłowa. — Strzelecki Eugen., z Wyrowa. — Kozłowski Michał, adwokat krajowy, z Przemyśla. — Hohen Eust., z Baru. — Czajkowski Jan, z Pietniczan. — Domaradzki Adam, z Tarnopola. — Jasiński Józef, z Zabłotowa. — Wierzchowski Winc., z Krakowa. — Michałowski Jan, refer. pom. przy c. k. min. kom. indemn., z Stanisławowa. — Stopczyński Franc., z Tarnopola. — Rozwadowski Erazm, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. września.

Hr. Tarnowski Tadeusz, do Stojanowa. — Hr. Bakowski Józef, do Bursztyna. — Hr. Deym, c. k. rotmistrz, do Dembicy. — PP. Wisłocki Józef, c. k. przełoż. pow., do Rawy. — Pierzchała Ignacy, do Uszkowiec. — Przegłowski Aleks., do Komarna. — Truskolawski Leonard, do Płonny.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 11. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	‴ 326.51	+ 6.3°	87.7	wschodni sł.	pochmurno
2. god. popoł.	326.89	+ 11.4°	60.9	południowy „	„
10. god. wiecz.	327.08	+ 7.9°	74.7	wschodni „	„

T E A T R.

Dziś: Opera niem.: „**Robert der Teufel.**"

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 15. września: Licytacya za pomocą ofert na dostawę materyału do restauracyi gościńców we Lwowie. — Wydzierżawienie dochodów miejskich w Żółkwi. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Drohobyczy, Wadowicach, w Stanisławowie i Tyśmienicy.

Dnia 16. wreśnia: Licytacya realności nr. 331 w Czerniowcach. — Licytacya na dostawę potrzebnych artykułów do c. k. szpitalu wojskowego w Czerniowcach. — Wydzierżawienie dochodów miejskich w Mościskach. — Licytacya na dostewę potrzebnych artykułów do c. k. szpitalu wojskowego we Lwowie. — Wydzierżawienie dochodów miejskich w Żółkwi. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Rudkach, Wadowicach, Stryju i Stanisławowie. — Licytacya na dostawę zboża do c. k. magazynów w Jarosławiu.

Dnia 17. września: Wydzierżawienie dochodów miejskich w Mościskach. — Wydzierżawienie dochodów miejskich w Samborze. — Wydzierżawienie myt obwodu samborskiego w Samborze. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Samborze, Turce, Wadowicach, Kałuszu i Stanisławowie.

Dnia 18. września: Licytacya realności nr. $836\frac{1}{4}$ we Lwowie. — Wydzierżawienie dochodów miejskich w Mościskach. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Tarnopolu.

Dnia 19. września: Licytacya na dostawę materyału do restauracyi gościńca w Sanoku. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Sanoku.

Dnia 22. września: Wydzierżawienie młynów w Janowie. — Licytacya na dostawę artykułów potrzebnych do c. k. szpitalu wojskowego w Zaleszczykach. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Czortkowie i Sanoku. — Licytacya na dostarczenie artykułów potrzebnych do c. k. szpitalu wojskowego w Krakowie i w Zaleszczykach. — Wydzierżawienie dochodu z myt w Sanoku.

KRONIKA.

We czwartek dnia 11. b. m. umarł we Lwowie w 82. roku życia mąż pełen zasługi **Józef Mauss**, c. k. radzca, Doktor filozofii, członek Krakowskiego towarzystwa uczonych, emerytowany profesor publiczny, były Rector magnificus uniwersytetu Lwowskiego itd.

Podług dziennika „Moniteur de Loiret" zmienił się tak dalece chemiczny skład wody rzeki Loary od czasu powrotu jej do swego koryta, że znaleziono w niej podobne pierwiastki jak w sztucznej wodzie selcerskiej, mianowicie: 20 części kwasorodu, 68 części azotu i 12 części kwasu węglanego.

— Wielki teatr Moskwy, spalony przed kilkoma laty został zbudowany podług nowego planu, i to w rozmiarach nieznanych dotąd w Europie. Teatr ten ma pięć rzędów niekrytych lóż, do których przytykają salony. Loże parterowe są także wolne i mają swoje salony. Sala jest nie równie wyższa niż San Carlo w Neapolu, i może pomieścić 2500 siedzących osób. Pająk składa się z 120 lamp. Budował go architekta włoski, imieniem Cavos.

— Wojskowa i cywilna hierarchia rosyjska dzieli się na 14 klas, z których usunięto klasę nr. 11. Każdej klasie w wojsku odpowiada równa ranga cywilna. Wyszczególnienie klas jest następujące: Klasa 1.: Feldmarszałek i kanclerz państwa; klasa 2: Jeneral piechoty, kawaleryi, artyleryi i rzeczywisty tajny radzca; klasa 3: Jenerał-lieutnant i tajny radzca; kl. 4: Jenerał-major i rzeczywisty tajny radzca; kl. 5: Brygadyer i radzca stanu; kl. 6: pułkownik i radzca kolegialny; kl. 7: podpułkownik i nadworny radzca państwa; kl. 8: major i asesor kolegialny; kl. 9: kapitan-premier i radzca tytularny; kl. 10: kapitan-seconde: i sekretarz kolegialny; kl. 11: nie istnieje już; kl. 12: porucznik i sekretarz gubernii; kl. 13: podporucznik i registrator senatu albo synodu: kl. 14: chorąży i registrator kolegialny. Klasy 1. i 2. mają przydomek: wysoka Excelenca, klasy 3. i 4. przydomek: Excelencya. Klasy 1. aż do 5. nadają szlachectwo dziedziczne, klasa 6. aż do 9. szlachectwo osobiste, a klasy 10 aż do 14. obywatelstwo honorowe. Dyrektorowie gymnazyów i innych zakładów publicznych należą do 6. klasy, profesorowie zwyczajni do 7. klasy, profesorowie nadzwyczajni i doktorowie do 8. klasy. I duchowieństwo ma stosowne swemu stanowisku klasę. Każdy uczeń, który z promocyą złoży egzamin ogólny, otrzymuje 14. klasę. Ten podział klas zaprowadzony jest ustawą Piotra Wielkiego, ale odtąd uległ wielorakim modyfikacyom.

— Na wyspie Jawie wydarza się w roku mnóstwo nieszczęsnych wypadków, jakie w innych krajach rzadko kiedy się przytrafiają. Pominąwszy niebezpieczeństwa, jakiemi zagrażają zwykle korsarze biednym Jawanom, gospodarują nadto krokodyle i tygrysy na tej zresztą tak błogosławionej wyspie. Z najnowszego dziennika „Overland Singapore Free Press" dowiadujemy się n. p., że na dniu 25. maja jakiegoś mieszkańca w Prinsenlaen, siedzącego na najniższym schodzie przed domem, pochwycił krokodyl za nogę, szczęściem, że człowiek się mocno trzymał i krzyczał, przybiegli mu w pomoc i poczwara uciekła ze strachu. W Gunug-Saharie pod Batawią chwycił krokodyl jakiegoś krajowca za łytkę, ale i temu udało się uciec. W lasach dystryktu Batuwirap rozdarł tygrys jakiegoś krajowca, a gdy syn pospieszył mu na pomoc, spotkał go ten sam los; na jego ciele znaleziono pietnaście ran na szyi, a pięć na innych członkach. Od czerwca 1854 do kwietnia 1856 rozdarły tygrysy w rezydencyi Kravrang 40 ludzi, chociaż w tych samych okolicach ubito w tym przeciągu czasu 123 tygrysów.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 37. Dodatku tygodniowego.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.